Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 15. decembra 2011 [1]

Vec C-604/10

Football Dataco Ltd,
Football Association Premier League Ltd,
Football League Limited,
Scottish Premier League Ltd,
Scottish Football League,
PA Sport UK Ltd
proti
Yahoo! UK Limited,
Stan James (Abingdon) Limited,
Stan James PLC,
Enetpulse APS

[návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), Spojené kráľovstvo]

„Smernica 96/9/ES — Právna ochrana databáz — Rozpisy futbalových zápasov majstrovstiev — Autorské právo“

1. Úlohou Súdneho dvora v tejto veci je doplniť vlastnú judikatúru týkajúcu sa možnosti ochrany rozpisov futbalových zápasov na základe smernice 96/9/ES o právnej ochrane databáz (ďalej len „smernica“) [2]. V roku 2004 Súdny dvor konštatoval, že tzv. právo *„sui generis“* stanovené smernicou sa na tieto rozpisy v zásade neviaže. Na základe tejto žiadosti je potrebné preskúmať otázku a doplniť tak celkový rámec, či je možné v predmetnej veci uplatniť ochranu vyplývajúcu z autorského práva a za akých podmienok.

I – Právny rámec

2. Smernica 96/9/ES poskytuje pre databázy dva rozdielne druhy ochrany. Predovšetkým ide o autorskoprávnu ochranu databáz, ktorú článok 3 vymedzuje takto:

„1. V súlade s touto smernicou sú databázy, ktoré predstavujú spôsobom výberu alebo usporiadaním ich obsahov autorov vlastný duševný výtvor, chránené ako také podľa autorského práva. Žiadne iné kritériá sa nebudú uplatňovať pri rozhodovaní o vhodnosti takejto ochrany.

2. Autorskoprávna ochrana databáz, ktorú stanovuje táto smernica, sa nerozširuje na ich obsah a nedotýka sa žiadnych práv týkajúcich sa takéhoto obsahu.“

1 — Jazyk prednesu: taliančina.

2 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 9/96/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, s. 20; Mim. vyd. 13/015, s. 459).

3. Článok 7 smernice upravuje ďalší druh ochrany na základe tzv. práva *sui generis* vzťahujúceho sa na databázy, ktorých príprava si vyžiadala „podstatný vklad“:

„1. Členské štáty ustanovia pre zostavovateľa databázy, ktorá vykazuje kvalitatívne alebo kvantitatívne podstatný vklad do získania, overenia alebo prezentácie jej obsahu, právo zamedziť konaniam spočívajúcim v extrakcii alebo reutilizácii celého obsahu databázy alebo kvalitatívne či kvantitatívne vyhodnotenej podstatnej časti z nej.

…

4. Právo stanovené v paragrafe [odseku – *neoficiálny preklad*] 1 sa uplatňuje bez ohľadu na to, či databáza spĺňa podmienky ochrany autorským právom alebo inými právami. Uplatňuje sa tiež bez ohľadu na to, či je obsah takejto databázy chránený autorským právom alebo inými právami. Ochrana databáz podľa práva podľa odseku 1 sa nedotýka práv týkajúcich sa ich obsahu.“

4. Článok 14 smernice sa týka jej časovej pôsobnosti. V odseku 2 sa predovšetkým stanovuje pravidlo vzťahujúce sa na databázy, ktoré boli chránené podľa autorského práva predtým, ako smernica nadobudla účinnosť, ktoré však nespĺňajú podmienky ochrany podľa samotnej smernice:

„… ak databáza, chránená podľa autorskoprávnej úpravy v členskom štáte, nespĺňa ku dňu vydania tejto smernice kritériá pre autorskoprávnu ochranu ustanovenú v článku 3 ods. 1, nebude mať táto smernica v takomto členskom štáte za následok žiadne skrátenie zostávajúcej ochrannej lehoty priznanej podľa takejto úpravy“.

II – Skutkový stav, konanie vo veci samej a prejudiciálne otázky

5. Spoločnosti Football Dataco Ltd a i. (ďalej len „Football Dataco a i.“) organizujú anglickú a škótsku futbalovú ligu. V tejto súvislosti vypracúvajú a zverejňujú zoznam všetkých zápasov, ktoré sa v týchto súťažiach každoročne odohrajú. Protistrana, t. j. účastníci konania Yahoo! UK Limited a i. (ďalej len „Yahoo a i.“) používajú predmetné rozpisy futbalových zápasov na účely poskytovania správ a informácií a/alebo na organizovanie stávok.

6. Football Dataco a i. v podstate požadujú od Yahoo a i., aby zaplatili za používanie rozpisov futbalových zápasov, ktoré žalobcovia vypracúvajú. Z tohto dôvodu si uplatňujú v súvislosti s týmito rozpismi ochranu stanovenú smernicou, a to jednak na základe autorského práva, jednak na základe práva *sui generis*.

7. Vnútroštátne súdy vylúčili ochranu na základe práva *sui generis*, keďže Súdny dvor v tejto otázke nedávno veľmi jednoznačne rozhodol štyrmi rozsudkami vyhlásenými veľkou komorou v novembri 2004[3]. Vzhľadom na skutočnosť, že problematika týkajúca sa možnej ochrany podľa autorského práva, ktorá nebola predmetom rozhodovania Súdneho dvora vo veciach rozhodnutých v roku 2004, ostáva otvorená, príslušný vnútroštátny súd prerušil konanie a predložil tieto prejudiciálne otázky:

„1. Čo znamená spojenie „databázy, ktoré predstavujú spôsobom výberu alebo usporiadaním ich obsahov autorov vlastný duševný výtvor“ uvedené v článku 3 ods. 1 smernice 96/9/ES o právnej ochrane databáz a najmä:

   a) malo by byť vylúčené duševné úsilie a schopnosti spočívajúce v tvorbe údajov;

3 — Rozsudky z 9. novembra 2004, Fixtures Marketing, C-46/02, Zb. s. I-10365; The British Horseracing Board a i, C-203/02, Zb. s. I-10415; Fixtures Marketing, C-338/02, Zb. s. I-10497, a Fixtures Marketing, C-444/02, Zb. s. I-10549.

b) zahŕňa „výber alebo usporiadanie“ podstatné zvýšenie významu už existujúceho údaja (ako je stanovenie dátumu futbalového zápasu);

c) vyžaduje „autorov vlastný duševný výtvor“ viac ako podstatné úsilie a schopnosti autora, a ak áno, čo?

2. Bráni smernica existencii takých práv autorskoprávnej povahy k databázam podľa vnútroštátneho práva, ktoré nie sú upravené smernicou?“

III – O prvej prejudiciálnej otázke

8. Prvou prejudiciálnou otázkou vnútroštátny súd v podstate žiada, aby Súdny dvor objasnil, za akých podmienok môže byť databáza predmetom autorskoprávnej ochrany podľa smernice 96/9/ES. Na účely poskytnutia primeranej odpovede je predovšetkým potrebné zhrnúť judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa rozpisov futbalových zápasov a následne preskúmať, v akom vzťahu sú dva druhy ochrany, ktoré smernica umožňuje: autorskoprávna ochrana na jednej strane a právo *sui generis* na druhej strane.

A – *Príslušná judikatúra Súdneho dvora*

9. Judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa ochrany databáz, pričom mám na mysli predovšetkým citované rozsudky z novembra 2004, objasnila dva kľúčové body, ktoré je potrebné vziať do úvahy pri skúmaní predmetných prejudiciálnych otázok.

10. Po prvé sa rozpis futbalových zápasov, aj keď ho tvorí jednoduchý zoznam zápasov, považuje za databázu v zmysle smernice.[4] Tento bod nespochybňuje ani vnútroštátny súd, ani nijaký zo subjektov, ktoré sa v tejto veci vyjadrovali, a v dôsledku toho nie je potrebné ďalej sa ním zaoberať.

11. Po druhé rozpis futbalových zápasov nespĺňa podmienky stanovené na ochranu databáz na základe práva *sui generis* podľa článku 7 smernice. Dôvodom tohto tvrdenia je skutočnosť, že príprava rozpisu zápasov, čiže doplnenie usporiadaného súboru pozostávajúceho zo série už existujúcich prvkov (údajov týkajúcich sa jednotlivých zápasov), si nevyžaduje podstatný vklad do získania, overenia alebo prezentácie údajov.[5] Ani tento aspekt, ako som už uviedol, vnútroštátny súd nespochybňuje (hoci niektorí účastníci konania vo veci samej sa pokúšali navrhnúť, aby sa Súdnemu dvoru predložili aj otázky týkajúce sa práva *sui generis*) a z tohto dôvodu obmedzil prejudiciálne otázky iba na problematiku ochrany na základe autorského práva.

B – *Vzťah medzi autorskoprávnou ochranou a ochranou na základe práva sui generis*

12. Ďalší bod, ktorý je potrebné objasniť pred samotným preskúmaním prvej prejudiciálnej otázky, sa týka vzťahu medzi dvoma druhmi ochrany, ktoré stanovuje smernica. Z textu príslušných ustanovení môže totiž vzniknúť otázka, či medzi autorskoprávnou ochranou a ochranou na základe práva *sui generis* neexistuje *hierarchický vzťah*. Podľa podobného výkladu, ktorý sa môže opierať o zdroje s autoritou[6], a nepriamo sa naň odvolávali aj subjekty, ktoré predkladali svoje tvrdenia na pojednávaní, je ochrana na základe práva *sui generis* subsidiárnou ochranou, ktorú možno priznať v prípade, že

4 — Rozsudok Fixtures Marketing, C-444/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, body 23 až 36.

5 — Rozsudok Fixtures Marketing, C-46/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, body 44 až 47.

6 — Pozri predovšetkým pracovný dokument GR pre vnútorný trh z 12. decembra 2005 *First evaluation of Directive 96/9/EC on the legal protection of databases*, ktorý je k dispozícii na webovej stránke Komisie.

databáza nespĺňa podmienku pôvodnosti, ktorú si vyžaduje autorskoprávna ochrana. Skutočnosť, že Súdny dvor rozsudkami z novembra 2004 konštatoval, že ochrana podľa práva *sui generis* (t. j. „menšia ochrana“) sa neviaže na predmety, ako sú rozpisy futbalových zápasov, by teda automaticky znamenala, že na tieto rozpisy sa neviaže ani ochrana (t. j. „väčšia ochrana“) vyplývajúca z autorského práva.

13. Starostlivé preskúmanie smernice však naznačuje, že podobný výklad nie je správny a že uvedené dva druhy ochrany majú byť navzájom úplne nezávislé, čo napokon zrejme uznávajú aj všetky subjekty vrátane Komisie, ktoré sa k veci vyjadrili na pojednávaní.

14. Skutočne je potrebné konštatovať, že samotný predmet ochrany je podľa smernice v týchto dvoch prípadoch odlišný. Ochrana na základe autorského práva sa zameriava predovšetkým na *štruktúru* databázy, t. j. na to, akým spôsobom ju autor konkrétne vytvoril, či už prostredníctvom výberu materiálov, ktoré do nej zahrnul, alebo spôsobom ich prezentácie. Článok 3 ods. 2 smernice napokon jasne stanovuje, že autorské právo v zmysle tohto článku „sa nerozširuje na… obsah“ databáz, ktorý môže byť predmetom autorskoprávnej ochrany nezávisle od smernice, nie je ním však na základe skutočnosti, že tvorí súčasť chránenej databázy. Podľa odôvodnenia 15 by sa mala ochrana na základe autorského práva „vzťahovať na štruktúru databázy“. Naproti tomu ochrana *sui generis* spočíva jednoducho v práve zamedziť konaniam spočívajúcim v extrakcii alebo reutilizácii *údajov v databáze*. Toto právo sa nepriznáva na účely ochrany pôvodnosti samotnej databázy, ale z dôvodu kompenzácie úsilia vynaloženého na získanie, overenie a/alebo prezentácie údajov, ktoré databáza obsahuje.[7]

15. Inak povedané, databázu je možné v závislosti od prípadu chrániť iba podľa autorského práva, iba na základe práva *sui generis*, na základe oboch alebo aj nijakého z týchto práv.

C – *Definícia pojmu „databáza“ podľa smernice*

16. Skutočnosť, že dva druhy možnej ochrany databáz sú, ako sme práve videli, od seba úplne nezávislé, však neznamená, že definícia pojmu databáza, tak ako ho zaviedol Súdny dvor rozsudkami z novembra 2004, by sa mal odlišovať v závislosti od dvoch druhov práva na ochranu. Naopak, som presvedčený, že tento pojem musí byť nevyhnutne rovnaký. Skutočnosť, že kľúčový pojem smernice, ktorého definícia sa nachádza v článku 1, by mohol mať bez opory v texte smernice rozdielny dosah pri výklade dvoch rôznych článkov tohto právneho predpisu, ktoré napokon v prípade jednotného výkladu pojmu „databáza“ nestrácajú nič zo svojho významu, by nemala nijaký zmysel. Autorským právom je možné chrániť štruktúru databázy, kým právo *sui generis* poskytuje ochranu jej obsahu: v nijakom prípade však nie je potrebné, aby existovali dve rôzne definície pojmu „databáza“.

17. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že cieľom ochrany, ktorú zaviedla smernica, *nie je chrániť tvorbu údajov, ale iba ich získanie, overenie a prezentáciu*[8]. Inak povedané, orgán vykonávajúci výklad musí identifikovať „databázu“ tak, že starostlivo vyznačí jasnú hranicu, ktorou sa odlišuje okamih vytvorenia údajov, ktorým sa smernica nezaoberá, od okamihu získavania a spracovania týchto údajov, ktorý je rozhodujúci z hľadiska určenia, či predmetnej databáze prináleží ochrana, alebo nie.

18. Súdny dvor vykonal toto rozlíšenie medzi tvorbou údajov a ich začlenením v kontexte diskusie o ochrane podľa práva *sui generis*. Podľa môjho názoru však ide o úvahy, ktoré sa všeobecne týkajú samotnej definície pojmu databáza v súlade so smernicou. Týmto vysvetlením sa definitívne konštatuje, že smernica chráni *tvorbu databáz* – jednak čo sa týka ich štruktúry, jednak z hľadiska

7 — Rozsudok Fixtures Marketing, C-46/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 39. Okrem toho je potrebné poznamenať, že podľa talianskeho znenia článku 7 smernice sa vyžaduje, aby sa podstatný vklad vynaložil na získanie, overenie a na prezentáciu údajov. Naproti tomu iné jazykové znenia obsahujú spojku *alebo*, na základe čoho je výklad Súdneho dvora jednoznačný: podstatný vklad si zasluhuje ochranu, aj keď sa týka iba získania, iba overenia alebo iba prezentácie údajov.

8 — Rozsudky Fixtures Marketing, C-444/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, body 39 až 40, a Fixtures Marketing, C-338/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 25.

získavania údajov – *nezaoberá sa však ochranou samotných údajov*. Cieľom smernice je napokon podporiť vytvorenie systémov získavania a vyhľadávania informácií[9], a nie vytvorenie údajov. V diskusii o pojme databáza Súdny dvor opakovane zdôrazňoval informačnú hodnotu, ktorá je nezávislá od údajov začlenených do databázy.[10]

19. Skutočnosť, že na účely smernice sa neberú do úvahy činnosti súvisiace s tvorbou údajov, je úplne logická aj vo vzťahu k autorskému právu, keďže samotné údaje, tak ako sa to v smernici zdôrazňuje, *môžu byť v každom prípade predmetom autorskoprávnej ochrany*, ak na to spĺňajú podmienky, a to nezávisle od existencie autorského práva k databáze.

20. Musím tiež konštatovať, že v tomto prípade sa samotná myšlienka uplatniť autorskoprávnu ochranu v súvislosti s rozpismi futbalových zápasov javí prinajmenšom ako neobvyklá. Ako som už konštatoval, autorské právo chráni v prípade databázy najmä jej „vonkajšiu časť“, t. j. jej štruktúru. Ako je zrejmé, Yahoo a i. používajú *údaje* vypracované spoločnosťami, ktoré organizujú futbalové súťaže, a nie možné spôsoby, prostredníctvom ktorých tieto spoločnosti údaje zverejňujú. Spoločnosti, ktoré organizujú futbalové súťaže, preto pred vyhlásením rozsudkov, ktorými Súdny dvor v roku 2004 vylúčil predmetnú možnosť, vcelku oprávnene považovali za jedinú možnosť ochrany tú, ktorá vyplýva z práva *sui generis* chrániaceho, ako bolo uvedené, skôr obsah databázy (alebo skôr úsilie, ktoré bolo potrebné na získanie a prezentáciu tohto obsahu) ako jej štruktúru. Odvolanie sa na autorské právo sa v tomto prípade javí ako náhradné riešenie, ktoré nasledovalo po tom, čo Súdny dvor rozhodol, že ochrana podľa práva *sui generis* sa neviaže na rozpisy ligových zápasov. Navyše ani nie je isté, že by prípadná existencia autorskoprávnej ochrany rozpisov zápasov zabraňovala činnosti, ktorú vykonávajú Yahoo a i., keďže táto činnosť sa podľa spisu obmedzuje na použitie základných údajov (dátumov, hodín a dvojíc futbalových mužstiev) a nie štruktúry databázy.

21. Vzhľadom na uvedené možno prejsť k preskúmaniu troch podotázok, ktoré predložil vnútroštátny súd. Ako je zrejmé, riešenie týchto otázok umožní poskytnúť komplexnú odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku.

D – *O prvej prejudiciálnej otázke písm. a)*

22. V prvej z troch podotázok vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o rozhodnutie, či sa má činnosť vedúca k tvorbe údajov, ktoré sú obsahom databázy, zohľadniť pri posudzovaní, či tejto databáze prináleží, alebo neprináleží autorskoprávna ochrana.

23. Odpoveď na túto otázku vyplýva priamo z toho, čo som uviedol vo vzťahu k nevyhnutne jednotnej definícii pojmu „databáza“ v smernici. Úsilie vynaložené na *tvorbu* údajov nemožno zohľadniť pri posudzovaní nároku na autorskoprávnu ochranu, rovnako ako ho podľa judikatúry Súdneho dvora nemožno zohľadniť pri posudzovaní nároku na ochranu podľa práva *sui generis*. Tvorba údajov je činnosť, ktorá nespadá do vecnej pôsobnosti smernice.

24. Napokon je potrebné uviesť, že ak činnosť vedúcu k tvorbe údajov nemožno podľa názoru Súdneho dvora zohľadniť na účely ochrany podľa práva *sui generis*, čo znamená ochranu, ktorá je tesnejšie spätá s údajmi a s ich získaním, tým skôr nemožno túto činnosť zohľadniť vo veci ochrany podľa autorského práva, ktorá nepredstavuje takú úzku väzbu so získavaním údajov a je zameraná najmä na ich zobrazenie.

E – *O prvej prejudiciálnej otázke písm. b)*

25. V druhej podotázke vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o vysvetlenie, či môže „výber alebo usporiadanie“ obsahu databázy, teda úkony, ktorých preskúmanie umožňuje zistiť, či sú splnené podmienky autorskoprávnej ochrany, spočívať aj v podstatnom zvýšení významu existujúcich údajov.

9 — Rozsudok Fixtures Marketing, C-444/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 28.

10 — Tamže, body 29 a 33 až 35.

26. V otázke ide v podstate o to, či je úkon „výberu alebo… usporiadania“, ktorý postačuje na zabezpečenie ochrany podľa článku 3 smernice, napríklad to, že sa údaju zaradenému do databázy prisúdia ďalšie konkrétne charakteristiky. Vnútroštátny súd uvádza ako príklad skutočnosť, že sa určí dátum konkrétneho zápasu medzi dvoma mužstvami.

27. Podľa môjho názoru vyplýva táto podotázka z nesprávneho predpokladu. Všetky náležitosti týkajúce sa každého zápasu určitej súťaže *sa totiž majú považovať za vymedzené pred zahrnutím údajov do databázy*. Ako už Súdny dvor konštatoval, v prípade rozpisu futbalových zápasov nepozostávajú pôvodné údaje, ktoré sa vkladajú do databázy, zo všetkých mužstiev a možných dátumov, *ale* z *konkrétnych okolností každého jednotlivého zápasu, ktorý sa má odohrať* (dátum, mužstvá, miesto atď.).[11] Inak povedané, určenie všetkých podrobností každého zápasu patrí do fázy tvorby údajov – na ktorú sa, ako bolo uvedené, neviaže autorskoprávna ochrana podľa smernice – a nedá sa považovať za výsledok alebo dôsledok organizácie údajov v databáze.

28. Vnútroštátny súd však pravdepodobne vychádza z predpokladu, že do databázy je prakticky zaradených niekoľko jednoduchých zoznamov: všetky mužstvá súťaže, všetky dátumy a všetky možné časy zápasov. Z tohto hľadiska by vymedzenie konkrétnych podrobností každého zápasu (príslušné mužstvá, deň, hodina) nasledovalo *po* vložení pôvodných údajov do databázy. Také vymedzenie by bolo *produktom* databázy.

29. Podobný výklad je podľa môjho názoru nesprávny. Do databázy sa nevkladajú generické zoznamy mužstiev, dátumov a možných časov. Do databázy sa už totiž vkladajú všetky zápasy, ktoré sa majú odohrať, *každý s úplnými informáciami, ktoré sa ho týkajú*: hodina, dátum, mužstvá. Prechod od generických zoznamov (napríklad mužstvá A, B, C, D atď., dátumy x, y, z atď.) k vymedzeniu jednotlivých zápasov (napríklad mužstvo A proti mužstvu B v deň x) *sa uskutočňuje vo fáze tvorby údajov*, ktorá predchádza ich začleneniu do databázy.

30. Z tohto dôvodu sú nepodstatné pomerne detailné vyjadrenia žalobcov vo veci samej, ktoré majú preukázať, že určenie podrobností každého jednotlivého zápasu nie je úplne automatickou prácou a že tento proces, naopak, vyžaduje značné vedomosti a skúsenosti. Táto činnosť je však úplne predbežná a samostatná vo vzťahu k tvorbe databázy.

31. Práve uvedený výklad potvrdzuje samotná judikatúra Súdneho dvora, najmä tie časti, v ktorých sa zdôrazňuje potreba, aby jednotlivé súčasti databázy mali samostatnú informačnú hodnotu.[12] Podľa môjho názoru nie je možné považovať generické zoznamy mužstiev, dátumov a hodín za samostatne „informačné“. Podobnú hodnotu môže mať iba súhrn všetkých informácií týkajúcich sa každého jednotlivého zápasu.

32. Na základe uvedeného zastávam názor, že ak by sa táto podotázka položila v abstraktných súvislostiach a netýkala by sa okolností tohto konkrétneho prípadu, odpoveď na ňu by mala byť kladná. Inak povedané, podstatné zvýšenie významu už existujúcich údajov – realizované prostredníctvom začlenenia týchto údajov do databáz – môže predstavovať „usporiadanie ich obsahov“, ktoré možno zohľadniť na účely ochrany podľa autorského práva. Podľa môjho názoru nie sú pochybnosti o tom, že v kontexte smernice môže byť skutočnosť, že začlenenie údajov do databázy zvyšuje hodnotu alebo význam týchto údajov v rámci celkového hodnotenia, podstatná na to, aby sa uznala autorskoprávna ochrana samotnej databázy. Práve to je napokon účelom ustanovení, ktorých

11 — Rozsudky Fixtures Marketing, C-46/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, body 41 až 42; Fixtures Marketing, C-338/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 31, a Fixtures Marketing, C-444/02, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 47.

12 — Pozri poznámku pod čiarou 10.

zámerom je chrániť to, čo databáza akýmkoľvek spôsobom „pridá“ k pôvodným údajom, ktoré boli do databázy začlenené. V prípade prvkov, ktoré charakterizujú zápasy vo futbalových súťažiach, sú však *všetky* tieto podrobnosti súčasťou pôvodných údajov a nie výsledkom začlenenia údajov do databázy.

F – *O prvej prejudiciálnej otázke písm. c)*

33. Tretia podotázka, ktorú vnútroštátny súd predložil Súdnemu dvoru, sa týka pojmu „duševný výtvor“ autora databázy. Týka sa to zjavne skutočnosti, že článok 3 smernice presne podmieňuje ochranu na základe autorského práva faktom, že databáza predstavuje spôsobom výberu alebo usporiadaním jej obsahu autorov vlastný duševný výtvor. Vnútroštátny súd kladie konkrétne otázku, či duševný výtvor vyžaduje alebo nevyžaduje viac ako podstatné úsilie a schopnosti („significant labour and skill“).

34. Táto tretia podotázka, ako aj predchádzajúca, vychádza tiež s veľkou pravdepodobnosťou z predpokladu, ktorý je podľa môjho názoru nesprávny, že úsilie, ktoré spoločnosti organizujúce súťaž vynaložili na určenie mužstiev, dátumov a hodín rôznych zápasov súťaže, úsilie, ktoré si nepochybne vyžaduje určité množstvo práce a organizačných skúseností, sa týka prípravy databázy. Ako som už uviedol, toto úsilie v skutočnosti patrí do predchádzajúcej fázy, ktorá sa týka tvorby údajov a ktorú nemožno zohľadniť pri hodnotení práva na ochranu databáz.

35. V každom prípade, ak aj opomenieme túto úvahu a zameriame sa na otázku vnútroštátneho súdu v abstraktných súvislostiach, odpoveď musí byť podľa môjho názoru takáto: ochrana autorského práva je podmienená tým, že databázu charakterizuje „kreatívny“ prvok, pričom nestačí, že tvorba databázy si vyžiadala úsilie a schopnosti.

36. Je známe, že v rámci Únie existujú rozdielne štandardy, čo sa týka úrovne pôvodnosti, ktorá sa vo všeobecnosti požaduje na účel priznania autorskoprávnej ochrany.[13] Predovšetkým v niektorých krajinách Únie, pre ktoré je charakteristická tradícia *common law*, je zvyčajným referenčným kritériom vynaloženie „práce, zručnosti alebo úsilia“ (labour, skills or effort). Z tohto dôvodu sa napríklad vo Veľkej Británii na databázy predtým, ako smernica nadobudla účinnosť, vo všeobecnosti vzťahovala ochrana podľa autorského práva. Na databázu sa vzťahovala autorskoprávna ochrana, ak jej tvorca musel na prípravu vynaložiť určité úsilie alebo použiť určitú zručnosť. Naopak, v krajinách s tradíciou kontinentálneho práva, sa na uznanie autorskoprávnej ochrany vo všeobecnosti vyžaduje, aby dielo obsahovalo prvok kreativity alebo aby nejakým spôsobom vyjadrovalo osobnosť svojho autora, hoci sa v každom prípade vylučuje akékoľvek hodnotenie týkajúce sa kvality alebo „umeleckej“ povahy diela.

37. V tejto súvislosti je nepochybné, že vo vzťahu k autorskoprávnej ochrane smernica prebrala definíciu pôvodnosti prekračujúcu jednoduché „mechanické“ úsilie, ktoré je potrebné na získanie údajov a ich začlenenie do databázy. Na to, aby bola nejaká databáza predmetom ochrany podľa autorského práva, musí predstavovať v súlade s explicitným ustanovením článku 3 smernice „duševný výtvor“ svojho autora. Tento výraz nenecháva nijaký priestor na pochybnosti a preberá typický vzorec autorského práva podľa tradície kontinentálneho právneho systému.

38. Je jasné, že nie je možné vo všeobecnosti nemenne stanoviť definíciu „duševného výtvoru“. Ide o hodnotenie, ktoré, ako som naznačil, nie je v tomto prípade potrebné. V každom prípade tam, kde je toto posúdenie potrebné vykonať, to prináleží vnútroštátnemu súdu, a to v závislosti od okolností každého jednotlivého prípadu.

13 — Už v pôvodnom návrhu smernice z 13. mája 1992 [KOM(92) 24 v konečnom znení] Komisia uviedla vnútroštátne rozdiely týkajúce sa pôvodnosti ako jeden z dôvodov v prospech harmonizácie ochrany databáz (pozri bod 2.2.5).

39. Súdny dvor mal možnosť vyjadriť sa k tejto otázke, pričom zdôraznil najmä to, že predpokladom autorskoprávnej ochrany, ktorú databázam priznáva článok 3 smernice, tak ako ju priznáva článok 1 ods. 3 smernice 91/250[14] počítačovým programom a článok 6 smernice 2006/16[15] fotografiám, je skutočnosť, že ide o diela „pôvodné v tom zmysle, že sú výsledkom autorovej vlastnej tvorivej duševnej tvorby“[16].

40. V tejto súvislosti Súdny dvor tiež konštatoval, že o duševný výtvor autora ide v prípade, ak dielo odráža jeho osobnosť: je to tak vtedy, keď sa autor mohol v tejto súvislosti slobodne a kreatívne rozhodovať.[17] Súdny dvor tiež uviedol, že vo všeobecnosti nejde o potrebnú pôvodnosť v tom prípade, ak sú charakteristické prvky diela dané ich technickou funkciou.[18]

41. Tvorca smernice sa v podstate usiloval dosiahnuť určitý druh kompromisu/zmierenia medzi právnymi názormi, ktoré boli v období prijatia smernice aktuálne v rôznych štátoch Únie. Na ochranu podľa autorského práva zákonodarca zvolil „najprísnejšiu“ paradigmu krajín s kontinentálnou právnou tradíciou, kým na ochranu podľa práva *sui generis* uplatnil referenčné kritérium, ktoré je prakticky bližšie tradícii *common law*.[19]

42. Ako je zjavné, ide skôr o všeobecné konštatovania, ktoré navyše na tomto mieste nie je potrebné ďalej prehlbovať, keďže, ako som už uviedol, v prípade rozpisu futbalových zápasov sa do databázy zaraďujú samostatné a úplné informačné jednotky, *ktoré na základe ich začlenenia do samotnej databázy nenadobúdajú nijaký ďalší význam*.

43. Skutočnosť, že autorskoprávna ochrana databáz podlieha pomerne prísnej požiadavke pôvodnosti, prirodzene, neznamená, že „mechanické“ úsilie pri získavaní údajov nie je na účely smernice podstatné. Naopak, základným účelom článku 7 smernice, ktorý sa týka ochrany podľa práva *sui generis*, je chrániť práve túto činnosť. Ak Súdny dvor rozhodol, že právo *sui generis* sa nevzťahuje na rozpisy futbalových zápasov, neznižuje to význam tohto práva vo všeobecnejšej rovine.

44. Faktom však zostáva, že v zásade môže byť za určitých podmienok aj rozpis futbalových zápasov predmetom ochrany podľa autorského práva, ak autor pri jeho praktickej príprave zavedie dostatočné prvky pôvodnosti. Napríklad rozpisu, ktorý by sa vyznačoval osobitým spôsobom zobrazenia zápasov s použitím farieb a iných grafických prvkov, by na základe smernice nepochybne prináležala autorskoprávna ochrana. Táto ochrana by sa však obmedzovala na pokrytie spôsobov zobrazenia a nie samotného obsahu. V tomto prípade nie je pravdepodobné, že rozpis futbalových zápasov pripravený spoločnosťami, ktoré organizujú predmetné súťaže, by sa vyznačoval akýmkoľvek originálnym spôsobom prezentácie údajov: preskúmať túto okolnosť však prináleží vnútroštátnemu súdu, pričom by mal na tento účel zohľadniť aj citované rozhodnutia Súdneho dvora.

G – *Zhrnutie preskúmania prvej prejudiciálnej otázky*

45. Posúdenie troch podotázok umožnilo vysvetliť niektoré základné aspekty autorskoprávnej ochrany databáz na základe smernice. Predovšetkým je jasné, že úsilie vynaložené na tvorbu údajov nemožno zohľadňovať pri hodnotení nároku na ochranu samotnej databázy (prvá podotázka). Po druhé je zjavné, že hoci môže byť pridanie nových prvkov k existujúcim údajom, ktoré nastalo v dôsledku ich začlenenia do databázy, významné z hľadiska hodnotenia toho, či existuje nárok na ochranu, v prípade

14 — Smernica Rady zo 14. mája 1991 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. ES L 122, s. 42; Mim. vyd. 17/001, s. 114).

15 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/116/ES z 12. decembra 2006 o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv (kodifikované znenie) (Ú. v. ES L 372, s. 12).

16 — Rozsudok zo 16. júla 2009, Infopaq International, C-5/08, Zb. s. I-6569, bod 35. Je tiež potrebné uviesť, že práve v troch citovaných smerniciach sa používa terminológia, ktorá je v niektorých jazykových zneniach identická, kým v iných (ako napríklad v taliančine) existuje napriek drobným rozdielom jasný zámer zákonodarcu odvolávať sa na rovnaké pojmy.

17 — Rozsudok z 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, Zb. s. I-12533, body 88 až 89.

18 — Rozsudok z 22. decembra 2010, Bezpečnostní softwarová asociace, C-393/09, Zb. s. I-13971, bod 49.

19 — V tejto súvislosti pozri aj pracovný dokument Komisie, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 1.1.

série futbalových zápasov začlenených do databázy nedochádza k „obohateniu“ už existujúcich údajov (druhá podotázka). Napokon sa ukázalo, že jednoduché vynaloženie úsilia alebo schopností nepostačuje na to, aby bola databáza duševným výtvorom, ktorý je chránený autorským právom (tretia podotázka). Na základe týchto konštatovaní možno formulovať odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku.

46. Z tohto dôvodu navrhujem, aby Súdny dvor o prvej prejudiciálnej otázke rozhodol v tom zmysle, že databáza môže byť predmetom ochrany podľa autorského práva na základe článku 3 smernice 96/9/ES iba v tom prípade, ak predstavuje pôvodný duševný výtvor svojho autora. Na tento účel nie je možné zohľadniť činnosti, ktoré viedli k tvorbe údajov. V prípade rozpisu futbalových zápasov zahŕňajú činnosti týkajúce sa tvorby údajov vymedzenie všetkých podrobností vo vzťahu ku každému jednotlivému zápasu.

IV – O druhej prejudiciálnej otázke

47. Druhou prejudiciálnou otázkou vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o rozhodnutie, či ochrana na základe autorského práva vyplývajúca zo smernice predstavuje jedinú možnú ochranu databáz svojho druhu alebo či môže, naopak, vnútroštátne právo priznať rovnakú ochranu aj databázam, ktoré nespĺňajú podmienky ochrany v súlade so smernicou.

48. Sám vnútroštátny súd vo svojom uznesení jasne uvádza, že v tejto otázke nemá veľké pochybnosti, pričom sa v tejto veci skutočne ponúka jasná odpoveď. Je skutočne nepochybné, že smernica uskutočnila v oblasti autorskoprávnej ochrany databáz úplnú harmonizáciu, ktorá nepripúšťa existenciu ďalších práv na vnútroštátnej úrovni.

49. Už samotný text odôvodnení smernice jednoznačne poukazuje, že zámer zákonodarcu smeroval k tomuto cieľu. Napríklad v odôvodnení 3 sa konštatuje:

„keďže jestvujúce rozdiely, ktoré skresľujú pôsobenie fungovania vnútorného trhu, treba odstrániť a zároveň treba zabrániť vzniku ďalších rozdielov, zatiaľ čo rozdiely, ktoré neovplyvňujú nepriaznivé pôsobenie vnútorného trhu alebo vývoj informačného trhu vo vnútri spoločenstva, nie je nutné odstraňovať ani brániť ich vzniku“.

50. Odôvodnenie 12 vyznieva v rovnakom zmysle:

„keďže takéto investície do moderných informačných pamäťových a postupových systémov sa nebudú uskutočňovať v rámci spoločenstva, pokiaľ nebude zavedený stabilný a jednotný systém právnej ochrany práv zostavovateľov databáz“.

51. Definitívnou odpoveďou na predmetnú otázku je však podľa môjho názoru článok 14 smernice. Ustanovenie tohto článku stanovuje osobitné prechodné obdobie pre databázy, na ktoré sa pred dňom vydania smernice vzťahovala autorskoprávna ochrana na základe vnútroštátneho práva a ktoré nespĺňajú podmienky autorskoprávnej ochrany podľa smernice. Tieto databázy si nárok na autorskoprávnu ochranu zachovávajú počas obdobia zostávajúcej ochrannej lehoty priznanej podľa pôvodnej vnútroštátnej právnej úpravy. Je zjavné, že toto ustanovenie by nemalo nijaký zmysel, ak by vnútroštátne právo mohlo aj po tom, čo smernica nadobudla účinnosť, naďalej priznávať časovo neobmedzenú ochranu databázam, ktoré v tejto súvislosti nespĺňajú podmienky stanovené smernicou. Ak by to tak bolo, „vnútroštátne“ autorské právo by sa mohlo naďalej uplatňovať nezávisle od smernice a nevznikla by nijaká potreba prechodného ustanovenia týkajúceho sa databáz, ktoré nie sú v súlade so smernicou dostatočne pôvodné na to, aby im prináležala autorskoprávna ochrana.

52. O druhej prejudiciálnej otázke sa má z tohto dôvodu rozhodnúť v tom zmysle, že smernica bráni existencii autorskoprávnej ochrany na základe vnútroštátneho práva pre databázy, ktoré nespĺňajú podmienky podľa článku 3 smernice.

V – Návrh

53. Na základe uvedeného navrhujem, aby Súdny dvor o prejudiciálnych otázkach, ktoré mu predložil Court of Appeal, rozhodol takto:

1. Na databázu sa môže vzťahovať autorskoprávna ochrana podľa článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz iba v tom prípade, ak je databáza pôvodným duševným výtvorom svojho autora. Na tento účel sa nezohľadňujú činnosti týkajúce sa tvorby údajov. Čo sa týka rozpisu futbalových zápasov, patrí vymedzenie všetkých prvkov vzťahujúcich sa na každý jednotlivý zápas do fázy tvorby údajov.

2. Uvedená smernica bráni tomu, aby vnútroštátne právo priznávalo autorskoprávnu ochranu databáze, ktorá nespĺňa podmienky uvedené v článku 3 smernice.